

Rovaniemen matkailun uusi aika

– vastuullisuus, kestävyys, osallisuus ja
ympäristöystävällisyys kilpailutekijöinä

Rahoittajat: Lapin liitto (EAKR-ohjelma) ja Rovaniemen kaupunki

Toteutusaika 1.10.2023-30.04.2026

Projektipäällikkö Katariina Lehtonen

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

BUSINESS
ROVANIEMI

Mitä on tehty?

- Matkailun **kestävyyttä ja vastuullisuutta** koskevan ymmärryksen lisääminen ja tiedon jakaminen
 - Yrityksille järjestetty **Sustainable Travel Finland (STF) -valmennuskokonaisuus**, auttaa yrityksiä toimimaan vastuullisesti ja todentamaan sen.
- Asukkaat, yritykset, kaupungin asiantuntijat ja kehittäjät **osallistavan matkailun kehittäminen**
 - **Asukaskysely** marraskuu 2024 - tammikuu 2025
 - **Asukastilaisuudet** (ideakahvilat, työpajat, keskustelutilaisuudet)
- **Yhteistyöverkoston luominen ja pysyvä toimintamalli** tukemaan matkailua huomioiden sosiaalisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyiden tavoitteet
 - Mukana jäseniä kaupungin eri toimialoilta, matkailuyrityksistä, Visit Rovaniemi, Finavia, korkeakoulut ja pelastuslaitos
- Matkailun **ympärivuotisuuden** edistäminen yhdessä yritysten kanssa
 - **Kesämatkailun superpäivä 2025**, Yli 50 yritystä osallistui kehittämään alueen kesämatkailua yhdessä

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN LIITTO

BUSINESS
ROVANIEMI

Tapahtumat yrityksille

- STF-valmennuskokonaisuudet keväällä 2024 ja 2025
- Myy kesä 2025 -innovaatioklinikka 5.6.2024
- Rahoitusklinikka 21.8.2024
- Tekoälyn mahdollisuudet matkailuun -innovaatioklinikka 9.10.2024
- Kesämatkailun Superpäivä 17.6.2025

Matkailun kehitysryhmä

- Perustettiin keväällä 2024 tavoitteena vakiinnuttaa se pysyväksi toimintatavaksi Rovaniemellä.
- Monialainen kokoonpano: mukana kaupungin eri toimialat, matkailuyritykset, Visit Rovaniemi, Finavia, Metsähallitus, korkeakoulut ja pelastuslaitos.
- Tavoitteena on vahvistaa Rovaniemen matkailun poikkihallinnollista yhteistyötä ja varmistaa alan kestävä kasvu ja kehitys eri toimijoiden näkökulmat huomioiden.
- Keskustelufoorumi tarjoaa mahdollisuuden ymmärtää eri näkökulmia ja edistää yhteistä kehittämistä.
- Matkailun kehittäminen nähdään mahdollisuutena, joka tukee myös kaupungin elinvoimaisuutta.
- Tarvitaan selkeät vastuutahot, jatkuvuutta ja tiedolla johtamista. Kasvuun ja uhkakuviin tulee varautua, ja matkailu on sovitettava yhteen muiden elinkeinojen kanssa.

Asukaskysely

Kysely toteutettiin ennätysvilkkaan joulusesongin aikana. Yli 3000 vastaajaa vastasi kyselyyn.

Vastaajat arvostavat matkailun tuomia hyötyjä, mutta myös huolia ja kehitystarpeita on.

Vastaajat nostavat esiin matkailun taloudelliset hyödyt ja arvostavat kasvanutta palvelutarjontaa ja matkailun tuomaa kansainvälisyyttä.

Asukaskyselyn toteutti Rovaniemen kaupunki osana Rovaniemen matkailun uusi aika -hanketta.

Kyselyn tekninen toteutus ja analysointi tehtiin Salmi Platform Oy:n ja Flowhouse Oy:n yhteistyönä

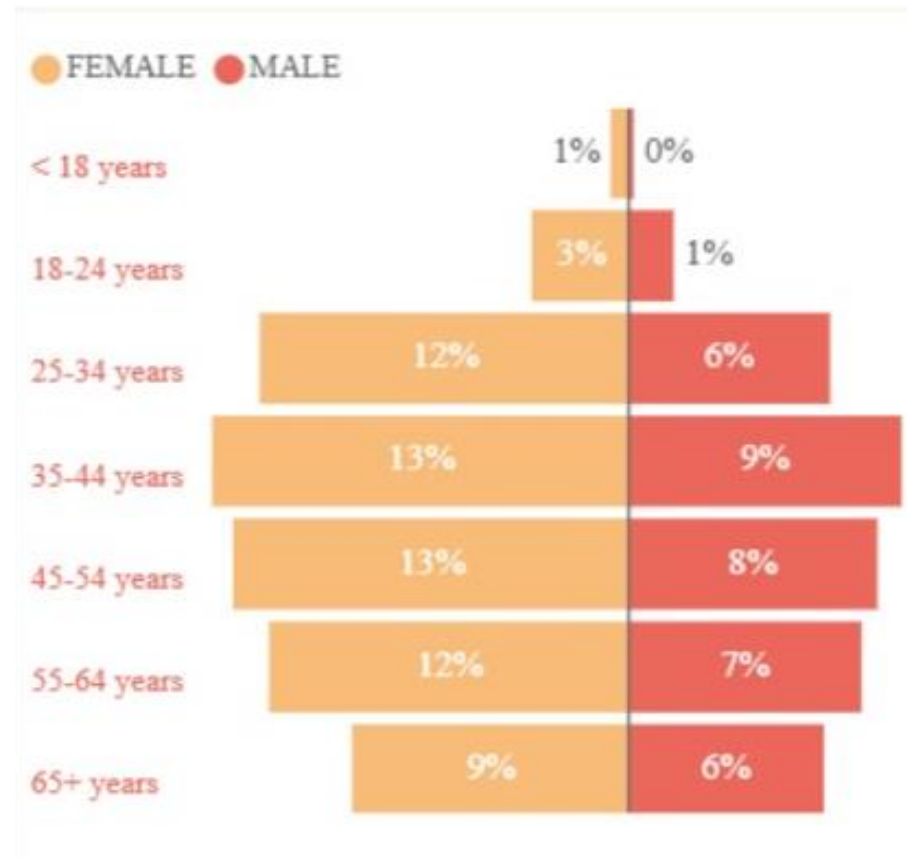

Kyselyn toteuttajat

- Asukaskyselyn toteutti Rovaniemen kaupunki ja toimenpiteen rahoitti Rovaniemen matkailun uusi aika- hanke. Hankkeen tavoitteena on edistää matkailun kestävyyttä kokonaisvaltaisesti ja lisätä paikallisten asukkaiden ja viranomaisten osallistumista Rovaniemen matkailun kehittämiseen.
- FlowHouse Oy on matkailun asiantuntijatalo ja strateginen kumppani niin matkailuyrityksille kuin matkailualueille. Yritys tarjoaa asiantuntijapalveluita matkailumarkkinoinnin, digitalisaation ja strategiatyön alueilla. FlowHouse on erikoistunut tiedolla johdettuun kehittämiseen, auttaen matkailukohteita ja yrityksiä menestymään dynaamisessa ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- Salmi Platform Oy tarjoaa innovatiivisia, digitaalisia ratkaisuja matkailu- ja tapahtuma-alan tiedolla johtamiseen. Salmi Analytics - analytiikkaratkaisujen avulla matkailun ja tapahtumien vaikutuksia voidaan analysoida reaaliajassa, systemaattisesti ja digitaalisesti.

Kyselyn vastaajat

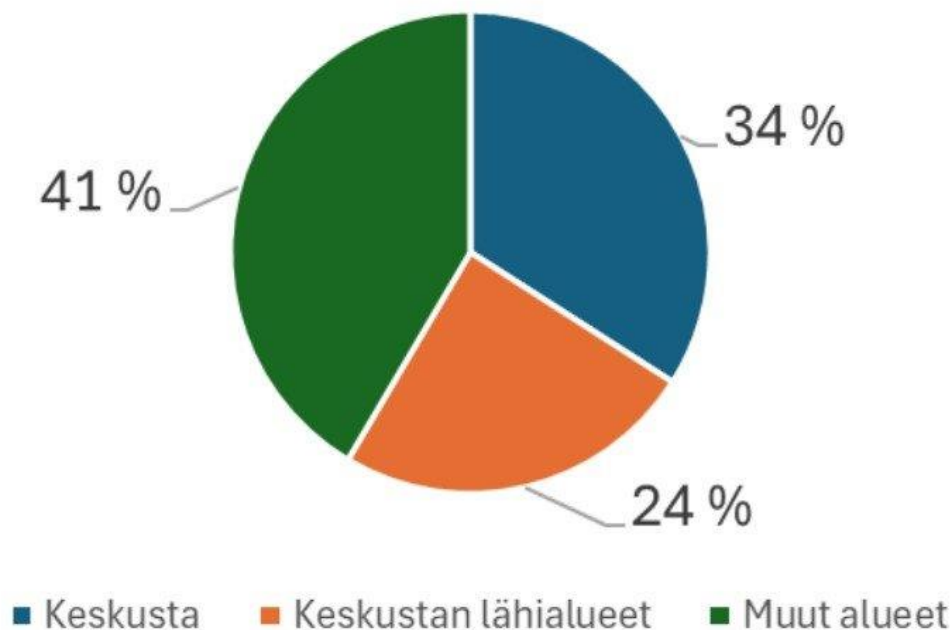
- Verkkokysely avoinna 25.11.2024-12.1.2025
- Vastaajamäärä 3083 vastaajaa
- Vastaajien keski-ikä: 47 vuotta
- Vastaajien sukupuoli: naisia 60%, miehiä 37%, 3% ei vastausta
- Vastaajien jakauma vastaa melko hyvin Rovaniemen asukkaiden ikäjakaumaa.
- Rovaniemellä asukkaita 65 567 (2024)
- Vuonna 2023 Rovaniemeläisisä yli 64-vuotiaita oli 21 %, vastaajista 15% yli 65-vuotiaita.

Kyselyn vastaajat

- Vastaajia oli ympäri Rovaniemeä, kaikilta postinumeroalueilta: (kuva):
 - Keskusta: postinumero 96100 ja 96200
 - Keskustan lähialueet: postinumerot 96190, 96300, 96320, 96400
 - Muut alueet: : 96440-97690

Vastaajien jakaantuminen asuinalueittain

Kyselyn vastaajat

- 67 % vastaajista ei työskentele matkailualalla eikä saa siihen liittyvää tuloa
- 16 % vastaajista työskentelee yrittäjänä tai työntekijänä matkailualalla
- Yhteensä 33 % vastaajista saa toimeentuloa matkailualalta

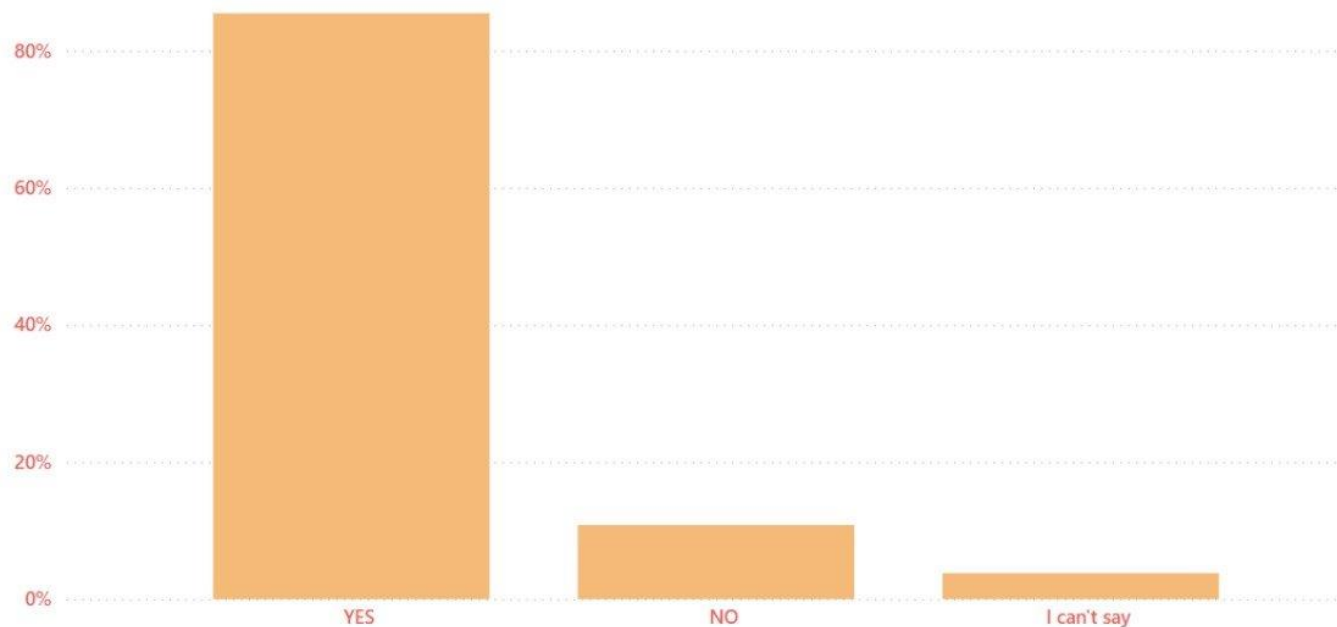

Keskeisiä nostoja kyselyn tuloksista

Onko matkailu muuttanut Rovaniemeä?

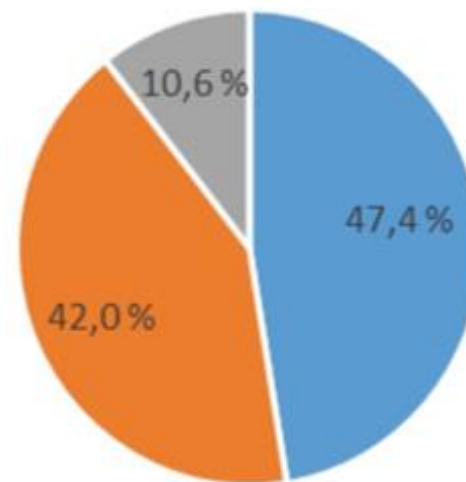
- Yli 85% vastaajista kokee, että matkailu on muuttanut Rovaniemeä
- Yli 10% on kokenut, että matkailu ei ole muuttanut Rovaniemeä

Respond to the claim: Tourism has changed Rovaniemi as a place to live

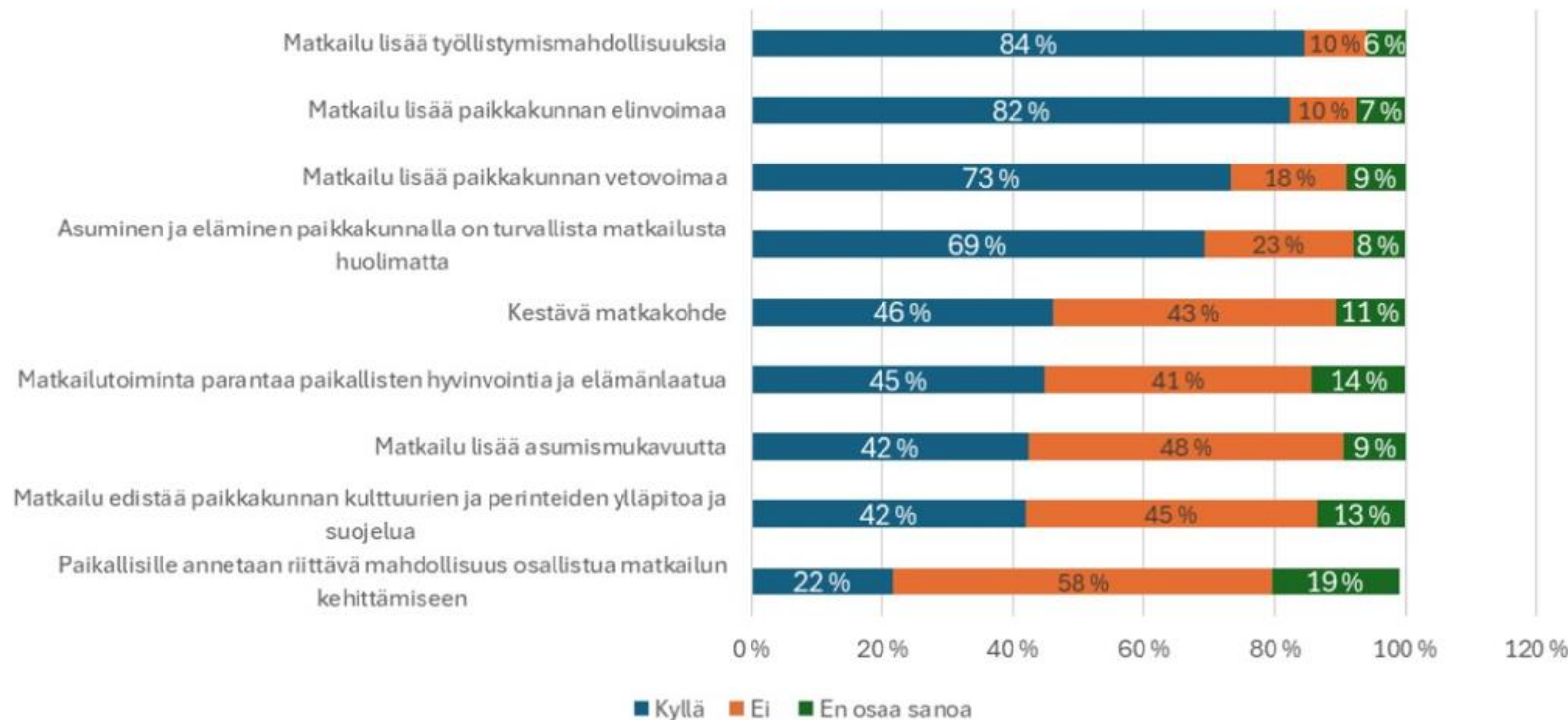
Vastaako Rovaniemen matkailuimago näkemystäsi Rovaniemestä?

- 47 % vastaajista kokee, että Rovaniemen matkailuimago vastaa omaa näkemystä Rovaniemestä
- 42 % ei koe matkailuimagon vastaavan omaa käsitystä Rovaniemestä
- Vilkkaissa matkailukohteissa on havaittu, että paikalliset eivät aina koe markkinoitua matkailuimagoa omakseen, koska se painottaa enemmän turisteille suunnattuja elementtejä.

■ Kyllä ■ Ei ■ En osaa sanoa

Asukaskysely: Miten vastaajat kokevat matkailun Rovaniemellä?

- Vastaajat kokevat Rovaniemen turvalliseksi ja vetovoimaiseksi ja ajattelevat matkailun lisäävään elinvoimaa.

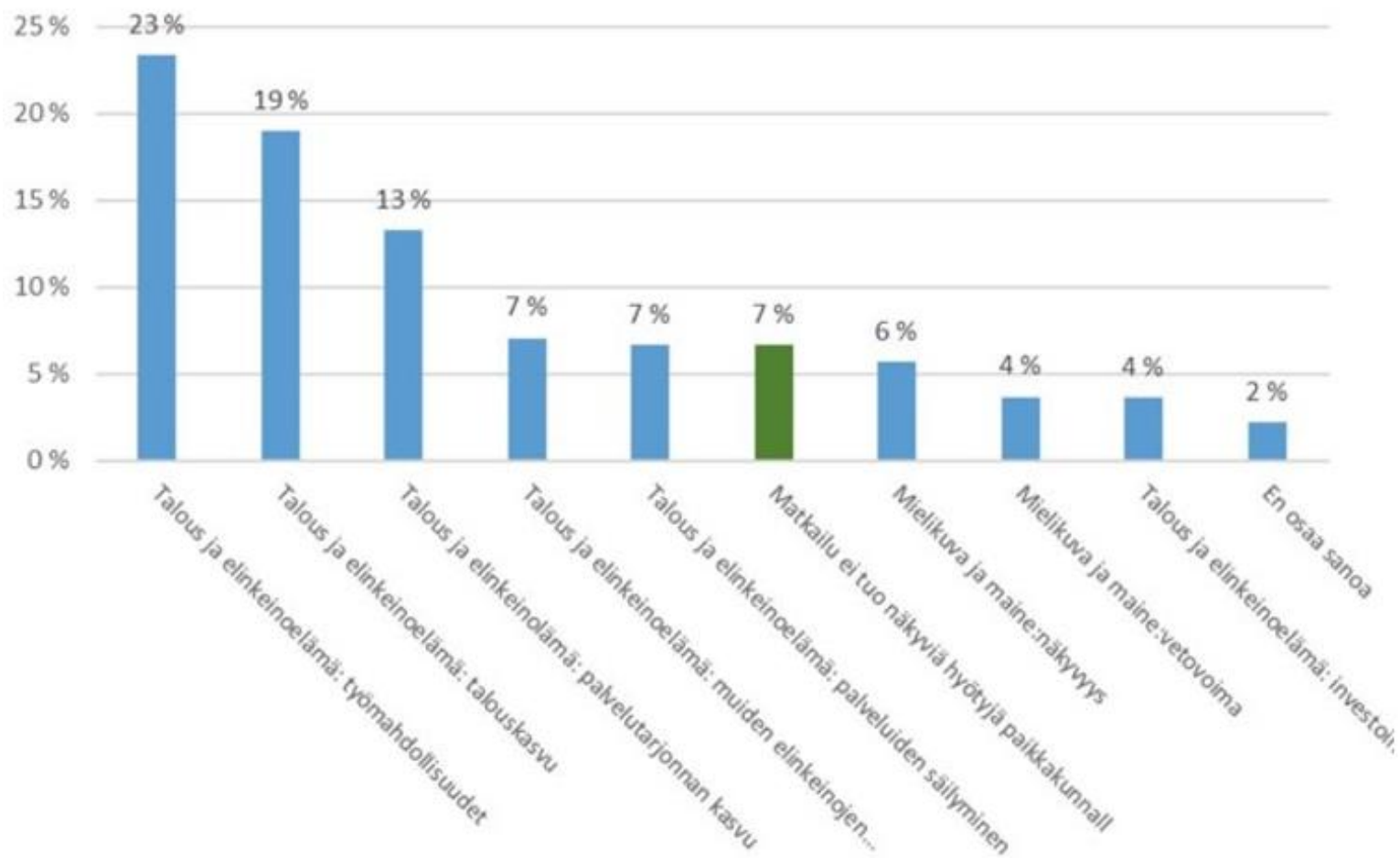
- Rovaniemen kestävyys matkakohteena jakaa mielipiteitä.

- Samalla vastaajat kokevat, että paikalliset eivät saa riittävästi osallistua matkailun suunnitteluun ja kehittämiseen

Matkailun suurimmat hyödyt

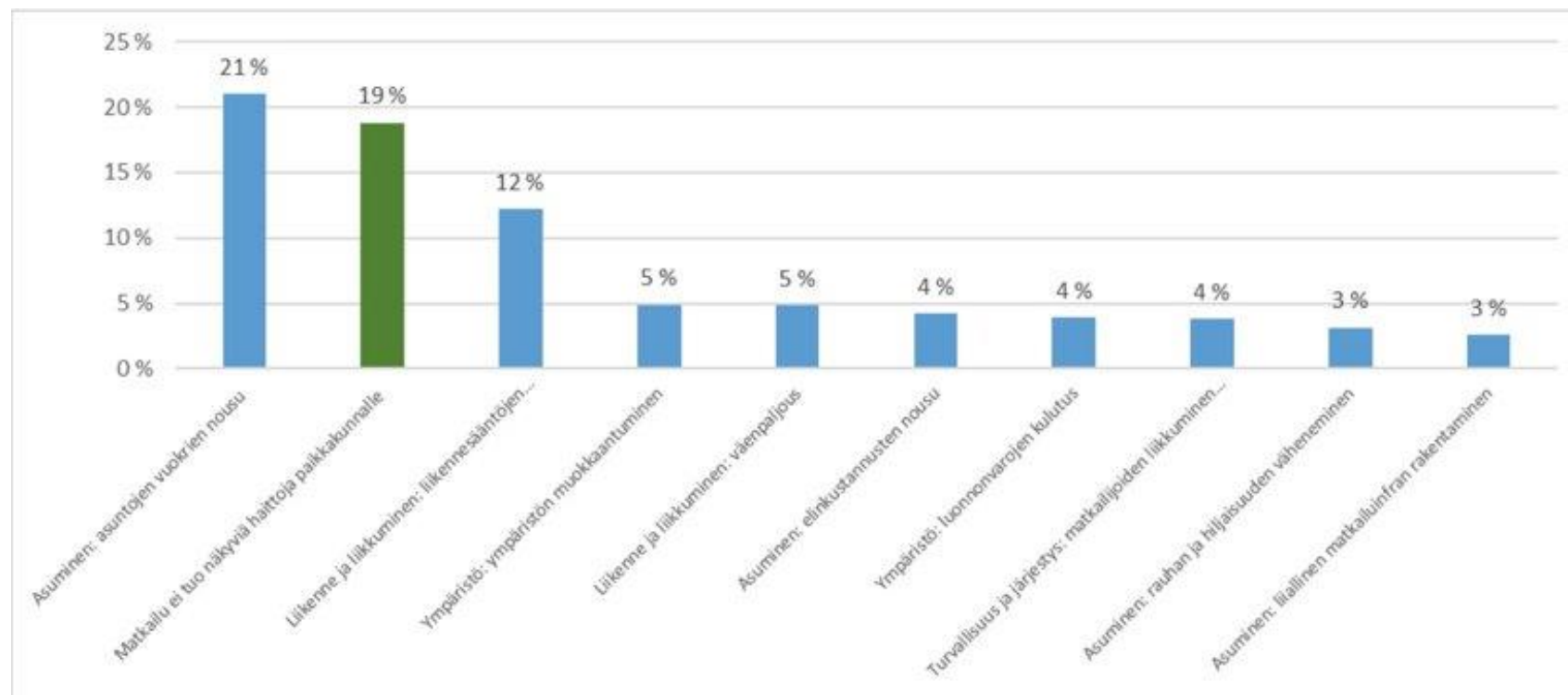
- Matkailun suurimmat hyödyt liittyvät vastaajien mukaan taloudellisiin asioihin: matkailu tuo työtä, talouskasvua ja lisää palvelutarjontaa.

- Noin 7% vastaajista kokee, että matkailu ei tuo näkyviä hyötyjä.

Matkailun suurimmat haitat

- Suurimpina haittoina koetaan asuntojen ja vuokrien hintojen nousu sekä liikennesääntöjen rikkominen.
- Haittoina koetaan myös ympäristön muokkaantuminen ja luonnonvarojen kulutus.
- 18% vastaajista kokee, että matkailusta ei aiheudu näkyvää haittaa

Avoimet vastaukset

- Avoimia vastauksia annettiin yli 5500
- Seuraavaksi on esitetty avoimista vastauksista nousevia keskeisiä teemoja ja kehittämis ehdotuksia

Avoimet palautteet – mihin ollaan tyytyväisiä?

- Matkailu on merkittävä työllistäjä ja tukee paikallistaloutta, sillä se tarjoaa työpaikkoja ja mahdollisuuksia erityisesti paikallisille matkailuyrittäjille.
- Rovaniemen matkailumarkkinointi on kansainvälisesti tehokasta ja onnistunutta, mikä on lisännyt kaupungin tunnettuutta ja houkuttellut vierailijoita ympäri maailmaa.
- Kaupunkiin kohdistuvat investoinnit ja matkailun kasvu ovat vahvistaneet Rovaniemen vetovoimaa ja tukevat myös muita toimialoja.
- Rovaniemen matkailijat pääosin kohteliaita, rauhallisia ja kiinnostuneita paikallisesta elämäntavasta. Erityisesti lapsiperheet arvostavat samoja asioita kuin paikalliset, mikä tekee kohtaamisista luontevia ja miellyttäviä.
- Matkailun kehitys on parantanut paikallisten palveluiden laatua ja monipuolisuutta, kuten ravintoloita, kulttuuritapahtumia ja aktiviteetteja, joista hyötyvät myös asukkaat.
- Paikalliset matkailuyrittäjät ovat ammattitaitoisia, vastuullisia ja turvallisuuteen panostavia. He kunnioittavat ympäristöä ja paikallisyhteisöä, tuoden alueelle laadukkaita palveluita. Myös yrittäjien väliseen yhteistyöhön ja yhteishenkeen ollaan tyytyväisiä.
- Hyvät liikenneyhteydet ja saavutettavuus tukevat matkailua ja asukkaiden arkea, sillä kehittynyt infrastruktuuri helpottaa niin paikallisten kuin vieraidenkin liikkumista.
- Rovaniemen ainutlaatuinen luonto, Napapiiri ja revontulet tekevät kaupungista erityisen, ja asukkaat arvostavat niiden merkitystä alueen matkailulle.

Avoimet palautteet – missä on haasteita?

- Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet matkailun kehittämiseen ovat vähäiset. Päätöksiä tehdään ilman laajaa vuoropuhelua paikallisyhteisön kanssa, mikä heikentää asukkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa matkailun suuntaan. Vaikka matkailu tuo taloudellisia hyötyjä, on käsitys, että kaikki paikalliset eivät hyödy tasapuolisesti, ja osa tuntee jäävänsä taloudellisten hyötyjen ulkopuolelle.
- Liikenne ja turvallisuus kärsivät kasvavasta turistimäärästä. Ruuhkat ja vaaratilanteet liikenteessä ovat lisääntyneet, erityisesti sesongin huippuaikana. Matkailun kasvu ei ole ollut tasapainossa kaupungin infrastruktuurin kehityksen kanssa.
- Lyhyt vuokraus nostaa asumiskustannuksia ja vaikeuttaa paikallisten asumista. Airbnb ja lyhytaikainen vuokraus vievät kohtuuhintaisia asuntoja pois paikallisilta, mikä tekee asumisesta kalliimpaa ja vaikeuttaa pitkäaikaista asumista Rovaniemellä.
- Villeissä matkailuyrityksissä huolettavat heidän kokemattomuus, vastuuttomuus ja turvallisuuden laiminlyönti erityisesti revontulisafareilla. Ulkomaiset toimijat ja halpatyövoima heikentävät paikallista työllisyyttä ja palvelun laatua, ja sesonkityöntekijöiden työoloista ollaan huolissaan. Villit yritykset jotka hyödyntävät sesonkia, mutta eivät sitoudu vastuulliseen toimintaan tai paikallisen kulttuurin tukemiseen.
- Monet matkailuyritykset kärsivät suurista kausivaihteluista, mikä vaikeuttaa ympärivuotisen liiketoiminnan ja vakituisen työllisyyden ylläpitämistä. Talvimatkailu on vahvasti etusijalla, eikä kesämatkailua ole kehitetty tai markkinoitu riittävästi.
- Matkailun vastustamista pidetään liiallisena ja perusteettoman negatiivisena. Mediassa korostuu negatiivinen keskustelu, joka antaa vääristyneen kuvan siitä, ettei matkailijoita haluta. Matkailun positiiviset vaikutukset eivät ole olleet esillä tarpeeksi.
- Matkailun ympäristövaikutuksia ei huomioida riittävästi ja vastaajat ovat huolissaan luontokohteiden kantokyvystä. Lentomatkuksien ilmastovaikutukset ja kestäättömyys huolestuttavat ja konkreettisia toimia haittojen kompensoimiseksi ei tehdä tarpeeksi.

Vastaajien ehdotukset matkailun kehittämiseen Rovaniemellä

1. Ympärivuotisen matkailun vahvistaminen

- Panostetaan enemmän kesämatkailuun ja sesongin ulkopuolisiin aktiviteetteihin, jotta matkailu ei keskity pelkästään talveen ja joulusesonkiin.
- Kehitetään luonto- ja kulttuurimatkailua myös hiljaisempina kausina ja markkinoidaan niitä aktiivisesti.

2. Paikallisten tarpeiden huomioiminen matkailun suunnittelussa

- Matkailupalveluiden kehityksessä tulee ottaa paremmin huomioon myös asukkaiden arki ja hyvinvointi ja palveluiden tulisi palvella myös paikallisia.
- Järjestetään säännöllisiä asukasfoorumeita, joissa yhteisö voi antaa palautetta matkailun vaikutuksista.
- Uudet konsertti- ja keikkatilat sekä yhteisölliset tapahtumat, lisäisivät kaupungin elävyyttä ja paikallisten ja matkailijoiden kohtaamisia

3. Liikenteen ja turvallisuuden parantaminen

- Kehitetään julkista liikennettä ja liikenneratkaisuja, jotta ruuhkat ja turistien aiheuttamat liikenneongelmat vähenevät.
- Lisätään turvallisuusratkaisuja, kuten kävelyalueita ja parempia opasteita, jotka helpottavat niin turistien kuin paikallisten liikkumista.

4. Paikallisten yrittäjien tukeminen ja näkyvyyden lisääminen

- Visit Rovaniemen ja muiden matkailutoimijoiden tulisi tarjota paikallisille yrityksille enemmän näkyvyyttä ja ottaa ne osaksi markkinointia.
- Pienten yrittäjien ja suurten toimijoiden yhteistyötä on tärkeää kehittää, jotta paikalliset yritykset voivat hyötyä paremmin matkailun kasvusta.

Asukkaiden ehdotukset matkailun kehittämiseen Rovaniemellä

5. Lyhyt vuokran sääntely ja asumisen tasapaino

- Luodaan selkeä sääntelymalli Airbnb:n ja muun lyhytaikaisen vuokran hallintaan, jotta asumiskustannukset eivät nouse kohtuuttomasti paikallisille.
- Tasapainotetaan matkailun ja asukkaiden asumistarpeet ja edistetään hotellihankkeita, jotta matkailijat eivät kuormita asuinalueita.

6. Matkailun vastuullisuuden ja kestävyys vahvistaminen

- Matkailuyritykset sitoutetaan vahvemmin kestävän matkailun periaatteisiin, kuten luonnon ja kulttuurin suojeluun.
- Kannustetaan luonnonläheisiin, hitaaseen ja eettiseen matkailuun, jossa kunnioitetaan paikallisyhteisöä.
- Vähemmän moottorikelkka- ja huskysafareita ja enemmän kävely- ja pyöräilyreittejä.

7. Suuret investoinnit ja matkailun pitkän aikavälin strategia

- Luodaan sitouttavia ehtoja investoinneille, jotta ulkopuoliset sijoittajat tukevat myös paikallista yritystoimintaa alihankinnan ja yhteistyön kautta.
- Kehitetään pitkäjänteinen matkailustrategia, jossa huomioidaan matkailun kasvun hallinta, paikallisten hyvinvointi ja kaupungin resurssien kestävä käyttö.
- Turistiveron käyttöönotto, jolla voitaisiin rahoittaa infrastruktuurin parannuksia ja vähentää matkailun negatiivisia vaikutuksia.

Matkailun asukastilaisuudet

29.5.2024

Matkailun monet kasvot

4.9.2024

Rovaniemi-foorumi,
kestävä matkailu

18.2.2025

Asukaskyselyn tulokset

28.4.2025

Matkailun tulo- ja
työllisyysvaikutukset

21.5.2025

Rovaniemen kesämatkailun
mahdollisuudet ja haasteet

23.9.2025

Rovaniemen matkailun
uusi aika - päätöstilaisuus

Asukastilaisuuksien merkitys

- Asukasosallisuus on tärkeä ja tarpeellinen osa matkailun kehittämistä.
- Myös jatkossa on tarve ohjatulle/moderoidulle keskustelulle ja vuoropuhelulle.
- Matkailu koskettaa *eri tavoin* kaikkia kaupunkilaisia, asukastilaisuudet mahdollistavat uusien näkökulmien kuulemista ja lisäävät osallisuutta sekä monimuotoisempaa keskustelua
- Aineistoja on viety eteenpäin matkailun kehitysryhmälle, kaupungin valtuustolle ja kaupungin johtoryhmälle sekä matkailustrategian aineistoksi.
- Asukaskysely ja -tilaisuudet antoivat lopullisen kannustimen aloittaa strategiatyö juuri nyt.

NOSTO

Strategia linjaa kaupungin toimintaa

Rovaniemi alkaa valmistella ensimmäistä matkailustrategiaansa.

Tätä toivottiin myös kaupungin vuodenvaihteessa tekemässä kuntalaiskyselyssä.

Rovaniemi linjaa nyt suuntaviivat matkailulle – kaupunki aloittaa matkailustrategian tekemisen

Näkemyksiä tähän kysytään myös kuntalaisilta ja yrityksiltä.

Veera Vasara

25.03.2023 15:16

UUSI ROVANIEMI

Kiitos!

Katariina Lehtonen

Projektipäällikkö

[katariina.lehtonen\(a\)rovaniemi.fi](mailto:katariina.lehtonen(a)rovaniemi.fi)

ROVANIEMI

**Euroopan unionin
osarahoittama**

LAPIN LIITTO

**BUSINESS
ROVANIEMI**